

Dosarul nr.2ra-1040/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (Jud: D. Crigan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: I. Secieru, A. Danilov, I. Cimpoi)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Svetlana Moiseeva, reprezentată de către avocatul Iurie Nichitoi

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Moiseeva împotriva lui Mihail Sacara cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată împotriva deciziei din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Svetlana Moiseeva, reprezentată de către avocatul Iurie Nichitoi și s-a menținut hotărârea din 5 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

constată:

La 20 octombrie 2017, Svetlana Moiseeva a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Sacara cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că din anul 2004 muncește și locuiește peste hotarele Republicii Moldova în Italia, iar la 7 octombrie 2009, 8 octombrie 2009 și 24 septembrie 2010 a transferat pârâtului suma de 7000 euro, urmând ca ulterior să fie întocmit un contract de împrumut în baza transferurilor efectuate.

Astfel reclamanta a menționat că primele două transferuri au fost efectuate de prietena sa, deoarece era la muncă și nu a avut posibilitate de a efectua tranzacțiile.

Svetlana Moiseeva a relatat că, revenind recent în Republica Moldova a remis în adresa pârâtului o somație, prin care a solicitat restituirea sumei datorate de 7000 euro, însă pârâtul recepționând somația nu a întreprins măsuri în vederea restituirii sumei.

Reclamanta Svetlana Moiseeva a solicitat încasarea din contul lui Mihail Sacara în beneficiul său a sumei de 7000 euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 5 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, acțiunea depusă de Svetlana Moiseeva a fost respinsă ca tardivă (f.d. 62-71).

Prin decizia din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Svetlana Moiseeva, reprezentată de către avocatul Iurie Nichitoi și menținută hotărârea din 5 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central (f.d. 122-127).

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au constatat că anterior la 15 august 2013, Svetlana Moiseeva a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Sacara, prin care a solicitat încasarea din contul acestuia a sumei de 17000 euro și a dobânzii de întârziere aferente, invocând că la 7 octombrie 2009, 8 octombrie 2009 și 24 septembrie 2010 a transferat pârâtului suma de 7000 euro. Totodată instanțele au stabilit că conform acțiunii respective, Svetlana Moiseeva a notat că în luna noiembrie 2008 a transferat pârâtului suma de 10 000 euro. Prin încheierea din 29 august 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, menținută prin decizia irevocabilă din 18 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, cererea de chemare în judecată susmenționată a fost restituit în temeiul art. 171 alin. (2) Codul de procedură civilă, pe motivul neînlăturării de către reclamantă a neajunsurilor admise la depunerea acțiunii.

Prin urmare, instanțele au reținut că prezenta acțiune depusă de Svetlana Moiseeva este tardivă, deoarece termenul de prescripție a început să curgă din 15 august 2013, data depunerii respective cereri de chemare, însă Svetlana Moiseeva a depus prezenta acțiune la 20 octombrie 2017.

La 9 aprilie 2019, Svetlana Moiseeva, reprezentată de către avocatul Iurie Nichitoi, a depus recurs împotriva deciziei din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii.

Recurenta Svetlana Moiseeva, reprezentată de către avocatul Iurie Nichitoi în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Astfel recurenta a menționat că instanțele de judecată au ignorat că anterior adresării somației, Svetlana Moiseeva nu a înaintat în adresa lui Mihail Sacara o cerere cu privire la restituirea sumei. Totodată, recurenta a specificat că Mihail Sacara a confirmat în ședința de judecată că a primit suma de bani și că nu a restituit-o.

Recurenta a considerat că primirea și nerestituirea banilor de către Mihail Sacara constituie temei de admitere integrală a acțiunii.

La 22 aprilie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs lui Mihail Sacara informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 2 mai 2019, Mihail Sacara a înaintat referință la cererea de recurs depusă de Svetlana Moiseeva, reprezentată de către avocatul Iurie Nichitoi, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil, deoarece nu a fost specificat temeiurile

declarării recursului și nu a făcut trimitere la norma legală, prevăzută de art. 432 Codul de Procedură Civilă.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Svetlana Moiseeva, reprezentată de către avocatul Iurie Nichitoi, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin prisma dispoziției enunțate, instanța de judecată a constatat că recursul declarat de Svetlana Moiseeva, reprezentată de către avocatul Iurie Nichitoi la 9 aprilie 2019 este depus.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia, Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea, de exemplu, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2)*, ibidem, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, ibidem, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis, Benjamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Svetlana Moiseeva, reprezentată de către avocatul Iurie Nichitov este formulată în baza art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (2), lit. f) din Codul de Procedură Civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurenteii întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acesteia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurenta a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că Svetlana Moiseeva, reprezentată de către avocatul Iurie Nichitoi a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Svetlana Moiseeva, reprezentată de către avocatul Iurie Nichitoi nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Svetlana Moiseeva, reprezentată de către avocatul Iurie Nichitoi se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan